

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Széchenyi tér 2. Telefonszám 124

Szerkesztésért felelős:
DR. KISS PÁL

Alapította:

DR. KISS PÁL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK HELYBEN:
Félévre 10 K — f. | Egy hóra 1 K 80
ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDÉKRE:
Félévre 14 K — f. | Egy hóra 2 40

Édes apám

szerint mesélni, hogy az édes anyja. — már mint az én öreg anyám. — egy ezüst huszas sal (33 pengő krajcár) ment ki bevásárolni a piacra és az az ezüst huszas hóven fődözte a napi szükségletet, még cseresznyére is került belőle a hét gyermeknek.

Néhány édes apámnak ezt az elbeszélést a régi jó időkben — már mint a múlt század harmadik éveiből — mindig bizonyos kétséggel fogadják és csak most az Úr 1917 ik esztendőjében tudom megérteni, hogy (néhány esztendő micsoda radikális változást tud előidézni a pénz vásárló erejében s az anyagok és javak árakban.

A koronának mint pénz egy ségnek alapul vétele mellett — pedig a korona sokkal kevesebb értéket képviselt ma: 1910-ben, mint az ezüst huszas 1830-ban — vizsgáljunk meg hát, mit lehetett 1 koronából vásárolni 1910-ben.

Lehetett venni egy koronáért 20 zsemlyét, vagy 4 kiló kenyert, vagy egy pár kisebb fajta csikét, vagy egy kiló áránost, vagy háromnegyedik kiló marhahúst, vagy ugyanannyi sertéshúst, vagy 60 deka barjuhúst, vagy 20 tojást, vagy tíz fej káposztát, vagy kétharmadkiló szalonát, vagy 4 kiló babot, vagy 3 kiló rizskását és így tovább.

A fentiek szerint tehát 1910-ben gyermektelen házaspár enédje otthon főzve lakarékos számmal 1 koronából éppen kikerült.

Azóta csak hét év telt el ebből három háborús esztendő s kézzák hát, mit lehet vásárolni ma 1 koronából: Másfélkiló kenyert, vagy 2 tojást, vagy két kisebb fajta káposztát, vagy 10 deka szalonát, 1 kiló babot, vagy 12 deka marhahúst, vagy sertéshúst,

vagy félkiló kértét vagy szőlőt és így tovább.

Tehát ma egy gyermektelen házaspár enédje otthon főzve a legszűkebb számmal is 5 koronába kerül. Hét év alatt ez éppen 400 százalékos emelkedést jelent. Más formában: aki 1910-ben 2000 koronából meg tudott élni, annak most 10000 korona jövedelmének kell lennie, hogy megélhesen. Még jobban elrontja az arányt a lábbeli, a ruha, a fehérnemű, a fűtőanyag és látkér drágasága s így kívánsi elmondhatjuk, hogy a megélhetés napjainkban súlyos probléma minden emberre, aki nem bír számbavehető magánvagyonnal.

A hozzáértők, vagyis azok, akik azt gondolják, hogy honnyitnak valamint a mai abszurd és áralakulatokhoz, azt mondják, hogy ez csak átmenet s háború végével lassankint elsimulnak a háború hullámai. Mi sajnos, nem eszathatjuk ezt a kézetet. A mai világháború soká meg fog érződni a közgazdasági életben is és az árak többé soha nem térnek vissza előbbi méretekbe.

Enyhülés és áresés félével nál lesz, de a régi ar és értékvizonyok örökre eltűnnek, mint a múlt emlékei. A fennmaradó úr csak a valuta megjavításával lehet majd kitölteni s ebben sokány jó termés lehet majd kitölteni s ebben néhány jó termés lehet a legnagyobb segítségünkre.

A németzviselők köréből E hó 8. án, szombaton este fél nyolcker a Kereskedők Egylete helyiségében lévő utóruskban zsebs fánceztélyt rendezünk a továbbképző tanfolyamaink javára, melyre csenten körölköz megbívókat. Belépődíj személyenként 1 korona. — Nagy száman megjelentést ker a N. O. E. makói csoportjának vigalasi bizottsága.

Mivel magyarázzák az oroszok a rigai vereséget.

Stockholm. A 12 orosz hadsereg parancsnoka Parsky tábornok a vereséget azzal magyarázza, hogy a fegyelem megszűnt, a csapatok beleuntak a háborúba s nem tudnak ellenállni ellenség nyomásának.

Heves harcok folynak a San Gabrielleért.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: Csak a Monte San Gabrielen folyik a harc. A hogy tegnap óta szakadatlanul a leghevesebb tús alatt áll mely ma pengőtűző fekeződött. Reggel hat óra 30 perckor megkezdődött az olasz gyalogság támadása. A harcok még nem fejeződtek be. Füst és por takarja az egész hegyet.

A román fronton is szökdősenek az orosz katonák.

Amsterdam. Kornilov felszólította a kormányt, hogy azonnal hajtsa végre a moszkvai konferencia határozatait. mert a román fronton a csapatok elhagyják állásaikat.

Nyugaton megelégnél a harci tevékenység.

Egyik tengeralattjáróink visszatért a Földközi tengeren való több napi vállalkozásáról és az idő alatt 30,000 tonna ellenséges kereskedelmi hajótört súlyosított el. Az angol nyugati partokon és az északi tengeren 5 gőzöst, 1 vitorlást súlyosítottunk.

Keleten az oroszokat a lievlandi Áron átvették. Dünamündét az ellenség kiűritette.

Genf. A „Morgenspost“ jelenti, hogy a németeknek a Dünán tuli előnyomulás a 12 orosz hadseregnek Pétervárra való összeköttetését erősen fenyegeti.

Véres harcok a Gábor hegyen.

A sajtóhadiszállásról jelentik este:

A Monte San Gabrielen egy véresen és elkeseredetten tomboló a csata, amint még soha az előtt. Az olaszok tegnap reggel új csapatokkal kezdtek támadást. Sikertelenek a leghevesebb harcok közepette előrehatoltnak a Monte Gabriele legmagasabb csúcsára.

Halált megvető gyalogságunk visszavetette az olaszokat és nyugati irányban visszaszorította őket. A harc a csúcsért tegnap estig folyt. Egy támadási hullám följutatta az olaszokat a tetejére, 1 ollenállamunk elsöpörte őket onnan.

Végül mi maradtunk a hogy

csúcs birtokosai és az olaszokat az északi lejtőig szorítottuk vissza. Az olaszok mind amellől újra támadtak. Hat támadást kellett visszavernünk az északi lejtőn.

A mára virradó éjszaka már nyugodtabb volt. Reggel öt óra óta azonban ismét heves harc folyik. A Gabrielenél északra és délre csatlakozó vonalaink nehéz tüzérségi tüzérség alatt állottak. Ott is kivétel nélkül visszaverték az olaszok rohamaikat.

Negyedik téli hadjárat lesz!

Pétervári jelentések szerint a pétervári lakosság között érlelési pánik uralkodik, mert nem hisznek az ideiglenes kormány rendeletének, hogy

Pétervár kiűritése éleimezés. nehézségekre vezetendő vizai Azt hiszik, hogy a kormány az igazi okot elhallgatja és el akarja titkolni Pétervár elűritése lehetőségét.

Miután eddig hivatalos cáfo at nem jelent meg, makacsul tartja magát az a hír, hogy Pétervárt katonai okokból kellett kiűriteni és hogy a kormány elhatározta, hogy egy német támadás esetén a fővárost harc nélkül engedje át az ellenségnek.

Pétervárról jelentik, hogy Oroszországot újabb válság fenyegeti amennyiben Korniiev csak abban az esetben hajlandó megtartani a főparancsot, ha őt a kormány tagjává nevezik ki.

Kerenszky miniszterelnök a 12-ik hadsereg főhadiszállására utazott.

Angol lap Riga elesteről.

Reiterdam. A Daily Chronicle külön cikket ír Riga elesteről. Ugy váli, hogy az oroszok még több földet is veszítenek, mert a tél csak két hónap múlva jöhet segítségükre. Mindazonáltal kerai lenne attól tartani, hogy Pétervár ellen közelozik támadás.

A városi közéletmezési bizottság ülése.

Gondolkodás... krupliról, kábról, petróleumról.

A városi közéletmezési bizottság ma tartotta ülését Gera Sámuel főjegyző elnöklété alatt. Az ülésen sok fontos dolgot hoztak határozatot. Így a lakosság buszonya szűk ségletére nézve azt határozták, hogy Makó lakosságának évszükségletére 300 vagon bur-

gonya kiutalását kéri az országos közéletmezési hivataltól. Ugyancsak 10 vagon kábr kiutalását is kéri. Nagyon valószínű, hogy ezt a mennyiséget meg is fogja kapni a város.

A petróleum elosztására nézve egy határozat, hogy a város részére kiutalt 1000 kíló petróleum a legszükségesebb esetekben, beleeg. szülő nők stb., továbbá a legszükségesebb mezőgazdasági és ipari célokra fogják kiszítani s pedig a város részén kiadandó utalványokra. A téli világosításra nézve egy határozat, hogy elsősorban azok fognak petróleumot kapni, akiknek villanyvilágítás nincs. Akiknél villanyvilágítás van semmit, esetleg egy kevés petróleumot fognak kapni. Elsősorban azonban azt kell tudnunk, hogy mennyit kap majd a város. Ezt azonban még nem tudja senki. Mint hírlik 108 métermázsra jut majd havonként a városnak és a megyének. A petróleumot szintén a bevásárlási könyvecské alapján fogják szétosztani.

Felhívás!

Városunk h. polgármestere nemrégiben az alispán ur megbízásából közölte több orosz hadifogságban szenvedő védek levelet, melyben téli ruházatot kértak. Bár a levél magában is elöget mentett, mégis felhívást intézett, hogy igyekezzenek adományokkal segíteni. Sajnos, a felhívásnak semmi fogalma sem volt. Az itthonlevő részben felmentett, részben katonai szolgálóra alkalmatlanok, akik a háború következtében rohamosan meg gazdagodtak, nem lakarnak azokra gondolni, akik éretlők harcolva jutottak fogságba, a szomera rabságukban lerongyolódott ruhákban váják a kietlen szibériai telet. Pedig Makó város közönsége nem nagy az összeg, amivel a tél hidegétől részben meg tudná évni rabságban szenvedő véreiket. Csak egy összegről, mindössze 3000 koronáról van szó. Felkérem azért a bármi okból katonai szolgálót nem teljesítőket, hogy önkéntes adományukat a rendőrkapitányi hivatalhoz mielőbb szolgáltassák be. Az adomá

Ablakredőnyek önműködővel minden nagyvárosban

nyokát nemcsak a lapokban fogom nyugtáznai, hanem az adakozók nevét a fogságban levőkkel is közölni fogom, hadd tudják meg, kik gondolnak rajuk itthon.

Makó, 1917. évi szeptember 6-án.
Rendőrkapitány.

NAPI HIREK

- Szesz a mezőgazdaságnak. Makó városánál mintegy 12 hektoliter szesz van elraktározva gazdasági célokra. Minden gazdák akik még szeszt nem kaptak s kukorica földjük van jelentkezzenek Páth Kálmán gazdasági tanácsnoknál.

- Az új magyar Vörös kereszt sorsjegyek kibocsátása. Az a magasabb cél, melyet a Magyar Vörös Kereszt Egylet szegél és aza kitűné sorozási terv, melyet az új vörös kereszt sorsjegyekre megállapítottak, olyan nagyarányú érdeklődést keltett a sorsjegyek iránt, amilyennel eddig érték papírkibocsátás alig találkozott. Minden jel arra mutat, hogy a kibocsátásra kerülő összesen 1 millió 200 ezer darab sorsjegyet többszörösen teljessé teszi. Ajánlatos tehát, hogy mindenkiféle már most biztosan magának ezekből a sorsjegyekből, mert természetesen azokat a jegyzéseket részesít előnyben, melyeket előbb eszközöltek. Egy sorsjegy ára 52 korona, viszont minden sorsjegyet kivétel nélkül 80 koronával fogunk visszaváltani és a visszaváltásig minden sorsjegy olyan azereményhúzóseken vesz részt, melyeken 11 esetben 1 millió, 19 esetben 500,000 és számtalan 300,000, 200,000 és 200,000 és 100,000 korona főnyereményt, azonkívül sok nagy összegű melléknyereményt soroznak ki. Jegyzéseket a Makói Kereskedelmi és Iparbank Részvénytársaságánál lehet eszközölni, mely intézet a sorsjegyekre vonatkozólag szívesen ad akár személyesen, akár leveleken, bármilyen felvilágosítást.

- A kalapmodellok megérkeztek a legújabb s legelőcsébb Modell kalapok velur bárosny és filic kalapformák legújabb nyosabb árba szerkeszték be. Vozárik Emma divattermésben, Bajza utca 1. Tanuló leányok felvétele nap.

- Modellok, velour, bárosny és filiformák nagy választékban

örbentek Weizmann Miklós lapteremtője. Telefon 174 szám. Alapítványok szervezője.

Színház.

Tiszavirág szombat délután.

Bellegasszony napján délután 3 és fél órákor olcsó helyárakkal Rényi Aladár nagy sikerű vígjátékát a „Tiszavirág” keretében színtervezés Révész Ilonkával a főszerepben, (partnere Gömöri László lesz) aki egyik legjobb szerepét játssza az operettben. Komlós és Komlósné is nagyon jó szerepet játszik.

Este 8 és fél órákor rendezés helyárakkal Pászter Árpád szenzációs sikerű énekes színi játéka a „Vengerek” nagy módszere.

MŰSOR.

Pénteken két először Vengerek énekesjáték.

Szombaton délután Tiszavirág nagy operett.

Szombaton este másodszer Vengerek.

Tanctanítási felhívás

Tisztelettel értesítem a társaságunk tagjait, hogy az ősi

táncanfolyamot

folyó hó 10-án megkezdem a Makói városi 48-as kör tanteremben tanítani fogom a legújabb táncoktól kezdve a legmodernebb táncokig. Ezen értesítem azokat a tánc kedvelő ifjúságot akik a prívát tanítást óhajtják azok részére is 10-én délután, meg a tanítást még pedig 8-8 óráig fogom tanítani a legújabb és legmodernebb táncokat.

Nagyborsó pártfogókat kérve maradjon tisztelettel:

Tóth Antalné okl. tanctanító

Ilevszky Pál Iparbanki pénztárnaknak árdis mellett közvetlen a város alatti levő

Járandó földje

hagyma vagy dínyének haszonbérbe kiadó, továbbá Szép János 12 sz. háznál különféle nagyságú körülből 1000 liter ártartalommal hordó ugyanott begyár munkáknak, kútagasznak és osslopoknak való akácia derekknak van eladó

Házeladás.

Centrum utcában levő ház és örök áron szabadbirtokból eladó. Érdekesni lehet a tulajdonosai Kisomboron Porgáni utca 156 szám alatt.

Értesítés.

Van szemérem a kőszegely... az adakozók nevét a fogságban levőkkel is közölni fogom, hadd tudják meg, kik gondolnak rajuk itthon.

Értékesítők... Tört aranyat vesznek. Szíves pártfogást kér: Zablahovszky Sándor értes és ékszerész.

Hirdetmény.

A belvárosi és újvárosi rész. Makói lakóházak számára beltéri és külső munkák. Jelentkezéseket elfogad. Martinek Béni igazg. tanító.

Dughagyma

több méterméretnel eladó. ÖZV. BAZSÓ DÉNESNÉVAL.

Aratógépek részvénytársaság Makó.
Dedk Ferenc-utca 12. szám alatt.
SÜRGÖNYCÍM: MANDL MAKÓ.
TELEFON: 48. SZÁM.

Hagymamagot,
petrezselyem, lucerna és mindenféle magot a LEGMAGASABB áron vásárolunk. Dughagymát és hagymaféléket a maximális áron átvesszük.

Zsákot jó karban lévő használt JUTÉBÓL készültet jutányosan eladunk.

Fűzvevessző kukoric: kötözéshez igen alkalmas, talpon kiadósan a gazdasági tanyán kapott

Ügyes kovácsártságot vagy a helyben, ahol földi munkák végeztek

Kin és gyötrelen
az élete az örökös aguttszámoknál...
Láb, kéz és hónalj izzadásai

Dr. Komány Miklós, Kazsa, postaút 12/v.

Értesítő

Fogkeretek, hidak, egész fog sokat szájpadiás nélkül, aranyból, platínából

fogtömések

szájjal anyagból és a legújabb technikával készült. Fogtömések, fogkeretek, foghídak és egyéb fogászati műveletek. 25 éves fogtechnikai gyakorlatom alatt több ezer át Bélapostán és Berlinben is szerzett tapasztalatommal lehetőségek arra, hogy ezen munkáimban a legújabb technikát használjam. Teljes bizalommal!

Seres György

Alapított fogtechnika, Vri u. Könyv-Idő háza, Munkács.

Érték (Hidak a városok)

Városliget 6 hold,
Központ 2 "
Központ 1 "
Központ 1 hold:

Iritz Miksaánál.

Munkácsi világi.

KISS KÁROLY

diplomátusos világi.

Én mint életem végén a leggyorsabbtól a legpompásabb hivatali pályán és jutalom arany végén. Hivatásomban pontossá, elrendezésre és a felelősséget rábírtam!

Gyászbeszélgekben tessék teljes bizalommal fontú séghez fordulni.

Postos hivatalok.

Marhabört,

lébört, juhört, nyulbört, báránybört, csikbört és mindenféle börtöket és gazdaságot, a legújabb napi árban vannak.

Löwenstein Ármán

Érték Füzess- u 48 szomsz. Piaci házmesteri munkák.

Legjobb minőségű Györök és Máncs

fehér- és vörös berek, valamint a legjobb minőségű eredeti Kiskányai világi és Szent István dupla maltna sör készítményben és nagyban

Irtiz Sándor úv. ügyvédi irodájában.

A Magyar Összegyűjtő Egyület mint szövetség, (Hunyadi téri, mártíri lakóépület, épület) megegyezve megnyitott

zálogintézet

legelőrekeltebb kamattal és legelőnyösebb feltételek mellett kölcsönöket ad

Értékekre, arany és ezüst-érmékre, papírokra, serejre

és egyéb ingóságokra. Kamattal és kölcsönökkel a legelőnyösebb kamattal és legelőnyösebb feltételek mellett kölcsönöket adunk, váltók és kölcsönöket.

Hivatalos órák d. e. 9-12-ig u. 3-5-ig.

Hirdetések felvételnek.

Továbbé a felvételre várunk nyomatékban.

M a i F ü g g e t l e n U j s á g

nyomdai műintézet

Nyomaványok gyors és pontos elkészítése

Telefon szám 124.